

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de attributis, de visione Beatifica, de scientia Dei, ac
de ejus voluntate, & Providentia

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

§. III. Tria corollaria notatu digna,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77232](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77232)

ria Dei & Beatorum, est euidens positiuè, cum petat ab intrinseco euidentiam & claritatem; obiectum verò fidei est ineuidens positiuè, quia ab intrinseco postulat obscuritatem & ineuidentiam: obiectum autem Theologiæ est ineuidens tantum negatiuè; quia Theologia secundum se, & ex sua natura, non postulat obscuritatem & ineuidentiam, sicut fides, sed habet illam tantum per accidens adjunctam, ratione status & subiecti in quo reperitur, & in quo per accidens dependet à fide, gerente vices scientiæ beatæ.

32. Probatur secundò conclusio. Habitus Theologiæ acquisitus in patria, & deducens per discursum, & lumen naturale intellectus, conclusiones ex principiis notis lumine gloriæ, verè & propriè subalternatur scientiæ Dei & Beatorum; quia omnimodè dependet ab illa, in euidentia suorum principiorum: ergo cum habitus Theologiæ, quem hic in via acquirimus, deducendo per discursum conclusiones ex principiis reuelatis, & fide diuina creditis (& qui vt statim dicemus remanet in patriâ) non minùs dependeat in euidentia suorum principiorum, à scientiâ Dei & Beatorum, non minùs etiã illis subalternatur.

13. Dico secundò, Theologiam quam hic in via per discursum acquirimus, remanere in patria. Hæc conclusio sequitur euidenter ex præcedenti: omnis enim scientia subalternata, ex se & ex natura sua, petit conjungi cum subalternante, illique continuari: ergo si Theologia sit subalternata scientiæ beatorum, ex se & ex natura sua postulat illi conjungi & continuari, ac proinde remanet in patria.

Probatur secundò, & simul destruitur præcipuum Aduersariorum fundamentum, declarando differentiam, quæ inter Theologiam, & fidem reperitur: licet enim fides non remaneat in patria, bene tamen Theologia. Ratio disparitatis est, quia fides est essentialiter obscura & ineuidens, ac proinde impossibilis cum scientiâ beatâ, & clara Dei visione: Theologia verò non est essentialiter obscura, sed tantum accidentaliter, & ratione status, in quo per accidens dependet à fide, quæ in nobis viatoribus gerit vices luminis gloriæ, cui Theologia per se, & ex sua natura subordinatur in certitudine & euidentia suorum principiorum. Unde sicut charitas viâ remanet in patria, & transit à libera in necessariam, quando homo mutat statum viatoris, in statum comprehensoris, ex eo quod libertas non est de essentia charitatis, sed solum modus quidam accidentalis, conueniens ei per accidens, & ratione status viâ, in quo regulatur per fidem, & cognitionem obscuram. Ita similiter, quia obscuritas non est de essentia Theologiæ, sed tantum modus quidam accidentalis, per accidens illi conueniens, ratione subiecti, & status viâ, Theologia in patria remanet, & transit de obscura in euidentem, quando homo mutat statum fidelis & viatoris, in statum beati & comprehensoris.

14. Confirmatur primò: dona Spiritus Sancti, quæ sunt in nobis viatoribus, v. g. donum sapientiæ, & scientiæ, remanent in patria, vt docet S. Thomas 1. 2. quæst. 68. art. 6. & tamen per accidens, & prout sunt in nobis viatoribus, dependent à fide, & per illam regulantur, cum in hac vita non detur euidens cognitio de Deo, vt docet idem Sanctus Doctor 2. 2. quæst. 8. & 9. Ergo similiter, quamuis Theologia, per accidens, & ratione status, pendeat à fide, & ab illa regu-

A letur: quia tamen, per se & ex natura sua, petit regulari per lumen gloriæ, & scientiam beatam cui subalternatur, non minùs remanebit in Patria, quam habitus charitatis, & donum sapientiæ & scientiæ. Unde Hieronymus in Epistola ad Paulinum, *Talem scientiam discimus in terris, quæ nobiscum perseueret in caelis.* Et D. Chryostomus in cap. 13. Primæ ad Corinthios, loquens de scientiâ & cognitione quam hic habemus de Deo, dicit, *Non abolebitur scientia (scilicet in patria) sed desinet esse non perfecta.*

Confirmatur secundò: omnis habitus qui perit, vel perit per se, & per introductionem alterius habitus ipsi contrarij: sicut destruitur virtus temperantiæ, quando aduenit vitium ipsi oppositum; vel per accidens, cum perit subiectum in quo est, vel obiectum de quo est: Sed Theologia neutro ex his modis perire potest in patria: ergo in ea remanet. Minor quantum ad secundam partem constat: cum in patria non pereat subiectum Theologiæ, scilicet intellectus hominis, vel Angeli, nec obiectum ipsius, scilicet Deus. Probatur ergo quantum ad primam. In hoc (vt supra ostendimus) distinguitur Theologia à fide, quod fides est essentialiter obscura, & positiuè ineuidens: Theologia verò est obscura accidentaliter tantum, & ineuidens solum negatiuè. Ergo licet fides opponatur luminis gloriæ, & claræ Dei visioni, & per aduentum ipsius destruat, non tamen Theologia.

C Hæc ratio illustrari potest ex D. Thoma 1. 2. quæst. 67. art. 3. vbi dicit: *Quia perfectum & imperfectum opponuntur, impossibile est ea esse in eodem subiecto.* Et statim addit: *Est autem considerandum, quod imperfectum quandoque est de ratione rei, & pertinet ad speciem ipsius, sicut defectus rationis pertinet ad rationem speciei equi, vel bouis, & quia unum & idem numero manens, non potest transferri de vna specie in aliam, inde est quod tali imperfectione sublata, tollitur species rei, sicut jam non esset bos vel equus, si esset rationalis.* Quandoque verò imperfectio non pertinet ad rationem speciei, sed accidit indiuino secundum aliquid aliud, sicut alicui homini, quandoque accidit defectus rationis, in quantum impeditur in eo rationis usus, propter somnum, vel ebrietatem, vel aliquid huiusmodi. Patet autem quod tali imperfectione remota, nihilominus substantia rei remanet &c. Cum ergo imperfectio obscuritatis & ineuidentiæ, non sit de ratione Theologiæ, sed per accidens ei conueniat, ratione subiecti, & status viâ, in quo per accidens dependet à fide, gerente vices scientiæ beatæ; ex hoc discursu D. Thomæ euidenter concluditur, Theologiam nostram in patria remanere.

S. III.

Tria corollaria notatu digna.

E X dictis inferes primò: in beatis triplicem dari scientiam. Prima est perfectè supernaturalis, scilicet visio beatifica, quæ eminentissimo modo habet rationem scientiæ, quatenus per illam cognoscunt in Deo quædam principia, vt Deum esse immutabilem, omnipotentem, &c. Et in illis veritates quæ se habent per modum conclusionum, vt Deum esse æternum, creaturas esse possibiles &c. quas vnico & simplicissimo intuitu vident, virtute luminis gloriæ. Unde talis scientia non est formaliter discursiua, sed eminenter tantum & virtualiter, & à Theologiâ vocatur *Scientia beatâ*. Secunda est nostra Theo-

logia, quam hic in via acquirimus, & quam diximus remanere in patria; & ista est formaliter discursiva, ex principiis enim lumine gloriæ cognitæ, & in Deo manifestatis, per discursum, & lumen naturale intellectus, deducit conclusiones quas per proprias species cognoscit extra verbum; & sic lumen gloriæ non concurrat immediatè ad assensum illarum, sed median- te lumine naturali intellectus discurrentis, & ratiocinantis circa principia clarè cognita, & in verbo manifestata: unde talis scientia non est perfectè nec entitatiuè supernaturalis, sed imperfectè tantum, & radicaliter, seu præsuppositiuè, vt infra ostendemus de Theologia existente in nobis viatoribus, quæ deducit suas conclusiones ex principiis obscurè reuelatis. Tertia tandem scientia est purè naturalis, quam Beati habent de rebus naturalibus, per principia lumine naturali nota; & hæc est multiplex specie, iuxta diuersitatem specificam objectorum circa quæ versatur, & remanet in Dæmonibus: quia in illis, vt docet Dionysius, omnia naturalia integra remanere.

Inferes secundò: illos qui hic in via fuerunt Theologi (ceteris paribus) plura cognoscere in patria extra verbum, per proprias species, hic in via proprio labore & studio comparatas, quam alios qui non fuerunt Theologi. Quia (vt ostendimus) habitus Theologiæ in via acquisitus, remanet in patria, & se extendit ad ea omnia clarè videnda, quæ in via obscurè cognoscebat.

Inferes tertio: Theologiam quam hic in via acquirimus, non remanere in patria, solum ad ornatum, sed etiam ad exercitium. Vt enim exposuimus in quarto notabili, illi habitus remanent in patria, non solum ad ornatum, sed etiam ad exercitium, quorum exercitium non est impossibile cum statu beatitudinis: at discurre- re, & per lumen naturale intellectus, ex articulis fidei clarè visis, & in verbo manifestatis, conclusiones inferre, non repugnat statui beatitudinis: sicut cognitio vespertina, quam Angeli habent de rebus, secundum quod habent esse in propria natura, non repugnat cognitioni matu- ritæ, per quam illas cognoscunt secundum quod habent esse in verbo: ergo habitus Theologiæ remanet in patria, non solum ad ornatum, sed etiam ad exercitium.

§. IV.

Præcipua objectiones soluntur.

17. **O**bjicies primò contra primam conclusio- nem: Scientia subalternans, teste Ari- stotele 1. Post. debet dicere propter quid de prin- cipiis subalternantis, id est debet illa demonstra- tiuè probare; unde communiter dicitur, *Vbi desinit Phisicus, ibi incipit Medicus*: id est con- clusiones scientiæ subalternantis, qualis est Phy- sica, debent esse principia subalternatæ, qualis est Medicina: sed scientia Dei & Beatorum, non dicit propter quid de principiis Theologiæ; quia illa sunt articuli fidei, qui sunt indemonstrabiles, nec possunt probari per causam: ergo &c.

Confirmatur: scientia subalternans non debet attingere veritates, & conclusiones, quæ in sub- alternata demonstrantur, alioquin illæ scientiæ non distinguenterentur: sed scientia Dei, cum sit infinita, attingit veritates, & conclusiones quæ demonstrantur in nostra Theologia: ergo &c.

Ad objectionem respondeo maiorem esse ve- ram in scientiis discursiuis, quales sunt scientiæ

A subalternantes ordinis naturalis, secus autem quando subalternans non est discursiva, vt con- tingit in proposito. Vnde ad saluandam subal- ternationem Theologiæ, ad scientiam Dei & Beatorum, sufficit quod in illis articuli nostræ fidei notificentur & clarè cognoscantur, non au- tem requiritur quod demonstrantur. Adde quod, in scientia Dei & Beatorum, demonstrantur plu- res articuli nostræ fidei (vt quod Deus sit trinus in personis, omnipotens, æternus &c.) per nat- uram diuinam, tanquam per causam virtuales, seu rationem à priori Diuinorum Attributorum: licet enim scientia Dei & Beatorum, non sit for- maliter discursiva, virtualiter tamen discurret, quatenus vnico & simplicissimo intuitu, videt ef- fectus in causis, & conclusiones in principiis.

B Ad confirmationem dicendum est primò: ma- jorem esse veram, quando scientia subalternans est finita & limitata, quales sunt scientiæ subal- ternantes ordinis naturalis: secus verò, si sit infi- nita, & comprehensiva, qualis est scientia Dei: tunc enim debet ad omnia se extendere, nec so- lum attingere principia, sed etiam conclusiones scientiæ subalternatæ.

Secundò dici potest, maiorem esse quidem ve- ram in scientiis naturalibus, propter idem lumen naturale, & eundem modum procedendi, qui in illis reperitur; non tamen in supernaturalibus, ratione opposita; sufficit enim ad diuersitatem, & subalternationem scientiarum, quod procedant sub diuersa ratione formali, siue sub diuerso lumine, quorum vnum dependeat & subordine- tur alteri, vt contingit in nostra Theologia, res- pectu scientiæ beatæ.

C Objicies secundò: omnis scientia subalterna- ta habet objectum contractius, quam subalter- nans, vt constat in Musica, & Perspectiua, quæ limitant & contrahunt objectum Arithmetice & Geometriæ, per aliquam differentiam acciden- talem, quam illi superaddunt: sed Theologia habet idem omnino objectum, ac scientia Dei, & Beatorum, scilicet Deum sub ratione Deita- tis, vt constabit ex dicendis articulo sequenti: ergo ipsi non subalternantur.

Respondeo primò, maiorem esse veram, quando scientia subalternans versatur circa ob- jectum finitum & limitatum: tunc enim subal- ternata debet illud contrahere, per aliquam dif- ferentiam accidentalem, ratione cuius habeat nouam scibilitatem, & sit radix nouarum prop- rietatum, quæ in illa demonstrantur: secus au- tem quando subalternans versatur circa ob- jectum infinitum, & illimitatum; illud enim, ra- tione suæ infinitatis, sine additione alicujus dif- ferentiæ accidentalis, plures habere potest mo- dos cognoscibilitatis, & scibilitatis, ratione quo- rum, prout substat diuersis luminibus, diuersas potest terminare scientias, vt antea exposui- mus.

D Respondeo secundò, quod licet Deus sit in se simplicissimus, vt tamen subest lumini gloriæ, sub qua ratione est objectum scientiæ Beatorum, magis latè patet, & plura in eo cognoscuntur, quam vt subest lumini fidei, & obscurè reuelationis, sub qua ratione est objectum nostræ Theologiæ: quare illa habet objectum contra- ctius, & minùs latè patens, quam scientia Bea- torum cui subalternatur.

E Objicies tertio: non est propriè subalternatio inter scientiam & habitum primorum principio- rum, vt docent Philosophi, quando agunt de

18.

19.